

**FRAGMENTS
OF A LIFE**

**FRAGMENTS
OF A LIFE**

1+1

2016

FRAGMENTE DINTR-O VIAȚĂ

CONTENTS / CUPRINS

- 06 CONCEPT - FRAGMENTS OF A LIFE | CONCEPT - FRAGMENTE DINTR-O VIAȚĂ
- 20 MIKLÓS KLAUS RÓZSA / OLGA ȘTEFAN / GABI BASALICI - FRAGMENTS OF A LIFE/ FRAGMENTE DINTR-O VIAȚĂ
- 30 ELIANNA RENNER - YANKL N YANKL/ YANKL N YANKL
- 34 DANIEL SPOERRI - THE WILD CHILD OF JASSY/ COPILUL SĂLBATIC AL IAȘULUI
- 50 MYRIAM LEFKOWITZ - WALK, HANDS, EYES/ MERS, MĂINI, OCHI
- 54 SAMY BRISS - JASSY DARK DAYS/ IAȘI ZILE NEGRE
- 62 DAVID SCHWARTZ / KATIA PASCARIU/ IDANA FLOREA/ ALICE MARINESCU - IN BETWEEN/ "ÎNTRE GRANIȚE"
- 66 FILM SCREENINGS/ PROIECȚII FILME:
- 66 SOUVENIRS DE IASI - ROMULUS BALACZ, 2015 (PREMIERE IN ROMANIA)/ AMINTIRI DIN IAȘI, 2015 (PREMIERĂ ÎN ROMÂNIA)
- 67 I WONDER HOW LONG CRANES LIVE? - DAN PAUL IONESCU/ OARE CÎT TRĂIESC COCORII?
- 67 CHARGING THE RHINO - SIMCHA JACOBVICI/ ÎNFRUNTÎND RINOCERUL
- 70 SCHEDULE/ PROGRAM
- 72 ARCHIVE/ ARHIVĂ
- 80 MAP OF JASSY'S POGROM LOCATIONS/ HARTĂ CÂTEVA LOCURI ALE POGROMUL DE LA IAȘI
- 82 BOOKS ARCHIVE/ ARHIVĂ CĂRȚI

Concept |
FRAGMENTS OF A LIFE

SAMY BRISS, MIKLÓS KLAUS RÓZSA/ OLGA ȘTEFAN/ GABI BASALICI, DANIEL SPOERRI, ELIANNA RENNER, MYRIAM LEFKOWITZ, ROMULUS BALAZS, SIMCHA JACOBVICI, DAN PAUL IONESCU, DAVID SCHWARTZ/ KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU, ADRIAN CIOFLANCA, JIL SILBERSTEIN, LYDIA SPOERRI, THEOPHIL SPOERRI, MATATIAS CARP, MARIUS MIRCU, IOSIF GROSSMAN, MARCEL IANCU, IMRE TOTH, LEONARD ZAICESCU, and others.

Curated by Olga Ștefan
June 27 - August 30, 2016
Jassy, Romania
Locations: tranzit.ro / Iasi, Theater Fix

Concept |
FRAGMENTE DINTR-O VIAȚĂ

SAMY BRISS, MIKLÓS KLAUS RÓZSA/ OLGA ȘTEFAN/ GABI BASALICI, DANIEL SPOERRI, ELIANNA RENNER, MYRIAM LEFKOWITZ, ROMULUS BALAZS, SIMCHA JACOBVICI, DAN PAUL IONESCU, DAVID SCHWARTZ/ KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU, ADRIAN CIOFLÂNCĂ, JIL SILBERSTEIN, LYDIA SPOERRI, THEOPHIL SPOERRI, MATATIAS CARP, MARIUS MIRCU, IOSIF GROSSMAN, MARCEL IANCU, IMRE TOTH, LEONARD ZĂICESCU și alții.

Curator: Olga Ștefan
27 iunie - 30 august, 2016
Iași, România
Locații: tranzit.ro / Iași, Teatru Fix

In 1983, at the age of almost eight, I emigrated with my parents from Romania. While trying to determine our direction in a moment of wait for pending authorizations, we had a two-week stay-over in Switzerland, mostly Zurich, where we had an uncle, one of only two Holocaust survivors including my grandfather's mother of a family of ten children. Here we considered applying for political asylum and becoming Swiss. We didn't, and I eventually became American. In 2009, twenty-six years later, illustrating a certain irony of fate, I emigrated once again, from Chicago back to Zurich, the city we had once rejected, this time with my own personal nuclear family.

While conducting research for the 2012 Zurich exhibition, *Guess Who's Coming to Dinner: Hospitality as Artistic Practice*, which explored the

relationship between the "immigrant" and "native", the "self" and the "other", and in which I included a work by Daniel Spoerri, known as a Swiss artist, I discovered that his father and my own great-grandfather had died on the same death train those fateful days in June 1941, in Iasi, Romania, during the largest pogrom in Europe.

This pivotal moment in history created thousands of interrupted biographies and paved the way to numerous intertwined destinies and parallel routes, acting as a constant reminder of the continued impact of past violence, war, and trauma on future generations. Many of these intertwined destinies are presented in *Fragments of a Life*, an exhibition that unites artists, writers, and filmmakers currently living in Switzerland, Israel, and other countries, who trace their roots to Iasi or Romania and whose

În 1983, la vârsta de aproape opt ani, am emigrat din România împreună cu părinții. În timp ce încercam să ne găsim direcția, într-un moment de așteptare a unor acte ce urmau să vină, am făcut un popas de două săptămâni în Elveția, în principal la Zurich, unde aveam un unchi, unul din cei doi supraviețuitori ai Holocaustului, celălalt supraviețuitor fiind mama bunicului meu, dintr-o familie cu zece copii. Aici ne-am gândit să cerem azil politic și să devenim elvețieni. N-am făcut asta, și așa am ajuns să fiu americancă. În 2009, după douăzeci și șase de ani, printr-o oarecare ironie a sorții, am emigrat din nou, de la Chicago înapoi la Zurich, orașul pe care-l refuzasem mai demult, de data aceasta împreună cu propria mea familie nucleară.

În timp ce făceam cercetări pentru expoziția din 2012 de la Zurich, *Guess Who's Coming to Dinner: Hospitality*

as Artistic Practice / Ghici cine vine la cină: ospitalitatea ca practică artistică, ce explora relația dintre "imigrant" și "nativ", dintre "sine" și „celălalt”, și în care inclusesem o lucrare a lui Daniel Spoerri, un cunoscut artist elvețian, am descoperit că tatăl lui și străbunicul meu muriseră în același tren al morții, în acele zile fatidice din iunie 1941 de la Iași, România, în timpul celui mai mare pogrom din Europa.

Acest moment crucial din istorie a creat sute de biografii întrerupte și a deschis drumul către numeroase intersecții de destine și rute paralele, fiind un memento constant al impactului pe care violența, războiul și trauma continuă să-l aibă asupra generațiilor viitoare. Multe dintre aceste destine intersectate sunt prezentate în *Fragments dintr-o viață*, o expoziție care reunește artiști, scriitori și cineaști care trăiesc acum în

families, forced to flee the violence of wartime anti-Semitism and post-war injustice, were ripped apart and thus scattered across the globe. Through the process of migration, (that we find happening en masse once again, albeit with refugees coming from different geographical regions), some people became alienated from their new surroundings, belonging neither here nor there, floating through time and space in search of “home”, while others constructed new identities by way of forgetting.

In my quest to come to grips with my current situation, once again an immigrant trying to rebuild after having cut the roots that I had put down elsewhere, I was confronted by the universality of the immigrant condition, and the persistent influence on the present of our relationship to the past, what can be called our time perspective. This

influence is so powerful that it shapes our identity, perception of self, and even the way we create and recount memories. Despite the desire to liberate ourselves from it, the past keeps us prisoner in ways we cannot even fathom, creeping into our artistic approach, interests and preoccupations, and of course actions.

“Time is at the foundation of experience. And at the basis of everything in this world. Time means Life in fact,” concludes Sorana Ursu, my grandmother and the subject of the exhibition’s eponymous video *Fragments of a Life*, recalling her adolescence in Iasi, her social relations (including Lidia Iliesu and Waldy Grunspan who are featured in the archival portion of the exhibition), the horror of the pogrom and her father’s murder, secular Jewish identity, and the disillusionment with the

Eleveția, în Israel și în alte țări, care își au rădăcinile în Iași sau în România, și ale căror familii, forțate să fugă din calea violenței antisemitismului din timpul războiului și a nedreptăților de după război, au fost destrămate și apoi împrăștiate pe tot globul. Prin procesul migrației (pe care îl vedem întâmplându-se din nou masiv, cu toate că acum e vorba de refugiați care vin din alte regiuni geografice), unii oameni se înstrăinează de noul lor mediu, nu mai sunt nici „de aici”, nici „de acolo”, plutesc în timp și spațiu în căutarea lui „acasă”, în vreme ce alții își construiesc noi identități prin uitare.

În încercarea mea de a face față situației mele actuale – din nou în postura de imigrant care încearcă să-și refacă viața după ce și-a tăiat rădăcinile prinse în altă parte – m-am izbit de universalitatea condiției imigrantului și de influența persistentă asupra prezentului a relației

noastre cu trecutul, ceea ce s-ar putea numi perspectiva noastră de timp. Această influență este atât de puternică, încât ne modelează identitatea, percepția de sine, și chiar modul în care ne creăm și ne povestim amintirile. În ciuda dorinței de a ne elibera de el, trecutul ne ține prizonieri în moduri pe care nici nu le putem bănuși, insinuându-se în abordarea noastră artistică, în interese și preocupări, și, bineînțeles, în acțiuni.

“Timpul e la baza experienței. Și la baza oricărui lucru pe lumea asta. Timpul înseamnă de fapt Viață”, conchide Sorana Ursu, bunică mea și subiectul filmului din expoziția cu același nume, *Fragments dintr-o viață*, amintindu-și adolescența din Iași, cunoștințele ei (printre care Lidia Ilieșu și Waldy Grunspan, care apar în partea de arhivă a expoziției), oroarea pogromului și uciderea tatălui ei, identitatea evreiască laică și dezamăgirea

Communist ideology that she had embraced in her youth as an escape from the terror of fascism and anti-Semitism. Our discussions were recorded over the course of two visits to Chicago, where she has lived since 1986, and on Skype, highlighting our own fragmentary interactions, the distance that separates, and the process of forgetting as both a constructive and destructive phenomenon. While we need to forget to survive, at the same time we eliminate a part of ourselves.

“I always had this impression that Jews and Romanians have a lot in common”, she laments. “They need to find an identity... This is what we lack, roots.”

Uprootedness, however, is seen as an advantage

by Daniel Spoerri who, in the *Wild Child of Jassy*, the video made especially for the show, speaks of his last year in Jassy, wandering the streets with no schooling or adult supervision after the murder of his converted Jewish father, a hybrid identity that is analysed in the artist's text, “... *so he remained the most enduring, 2010*”. This period of “freedom” was followed by Spoerri's eventual emigration to Switzerland with his Swiss mother and six siblings. Once in Zurich he lived for a couple of years with an uncle whose last name he was given as a replacement for Feinstein, seen as too Jewish to bode well in his adoptive land. This condition of “homelessness” and “non-belonging” permitted the artist to adapt more easily to new cities throughout Europe and even New York. We sense the impact of this experience in his multifaceted oeuvre, which

față de ideologia comunistă pe care o îmbrățișase în tinerețe ca o evadare de sub teroarea fascismului și a antisemitismului. Discuțiile noastre au fost înregistrate pe parcursul a două vizite la Chicago, unde locuiește din 1986, și pe Skype, subliniind interacțiunile noastre fragmentare, distanța care separă și procesul uitării, ca fenomen atât constructiv cât și distructiv. Deși avem nevoie să uităm ca să supraviețuim, în același timp eliminăm părți din noi înșine.

“Întotdeauna mi s-a părut că evreii și românii au multe în comun”, se vaită ea. „Au nevoie să-și găsească o identitate... De asta avem nevoie, de rădăcini.»

Totuși, dezrădăcinarea este percepută ca un avantaj de către Daniel Spoerri, care, în *Copilul sălbatic al Iașului*, un film făcut special pentru expoziție, vorbește despre

ultimul lui an la Iași, rătăcind pe străzi, fără școală sau supraveghere din partea unui adult după moartea tatălui lui, evreu convertit, o identitate hibridă care este analizată în textul artistului, “... *și astfel a rămas cel mai durabil, 2010*”. Această perioadă de „libertate” a fost urmată de emigrarea lui Spoerri's în Elveția, cu mama lui elvețiancă și cu cei șase frați. Odată ajuns la Zurich, a locuit câțiva ani cu un unchi al cărui nume la primit în locul celui de Feinstein, văzut ca prea evreiesc pentru a fi de bun augur în țara de adopție. Această condiție de lipsă a unui cămin și de ne-apartenență i-a permis artistului să se adapteze mai ușor la noi orașe din Europa și chiar la New York. Simțim impactul acestei experiențe în opera lui multifacțată, care dezvăluie preocuparea artistului pentru efemeritate și temporar, așa cum se vede din evenimentele sale „Eat Art”, în care materialul artistului îl reprezintă mâncarea, aleasă

discloses his preoccupation with ephemerality and impermanence as seen in his Eat Art events, where the artist's main material is food, chosen for its social and existential function. His "Tableaux Pièges", on the other hand, serve as a way to defy death by casting captured moments and experiences - eaten meals - into wall sculptures that also work as objects of memory, like photographs.

"How could all these people have disappeared... And we just accepted it...", ponders Sorana Ursu looking at photographs of her friends and relatives who now exist only on those small pieces of paper and in her stories.

Elianna Renner's video *Yankl and Yankl* asks, as Aristotle himself once did in *On Memory and Reminiscence*, (one of the first essays on the topic,

which influenced all future memory theory, and cited here as we refer to "roots"), how can we remember someone who is absent? In her video, Renner tries to reconstruct the events that ended in the death of both her great-grandfathers in the pogrom. Through the few remaining family accounts offered by her aunt and mother, who are separated by oceans and continents, the artist works with a theatre director to create a narrative from these pieces.

"Historical truth! What is historical truth? There is no such thing," Sorana Ursu blurts out when pressured to express official history as opposed to her own fragmented memories.

Jassy Dark Days is a series of ten drawings produced by Samy Briss in 1948, at the age of

pentru funcția ei socială și existențială. Lucrările sale „capcană” ("Tableaux Pièges"), pe de altă parte sunt un mod de a sfida moartea punând în scenă momente și experiențe captate – mese consumate – ca sculpturi pe perete care funcționează și ca obiecte ale memoriei, precum fotografiile.

"Cum se poate să fi dispărut toți oamenii aceștia... Iar noi am înghițit gălușca, pur și simplu...", reflectează Sorana Ursu, privind fotografiile prietenilor și ale rudelor care acum există numai pe acele bucățele de hârtie și în poveștile ei.

Filmul Eliannei Renner, *Yankel și Yankel* întreabă, precum Aristotel însuși în *Despre memorie și amintire* (unul din primele eseuri pe această temă, care a influențat teoria memoriei, și pe care îl cităm aici

deoarece ne referim la „rădăcini”), cum ne putem aminti o persoană care este absentă? În film, Renner încearcă să reconstruiască evenimentele care s-au finalizat cu moartea ambilor ei stră-bunici în timpul pogromului. Pe baza puținelor povestiri de familie păstrate, furnizate de mătușa și de mama ei, despărțite de oceane și continente, artista colaborează cu un regizor de teatru pentru a crea o narațiune din aceste fragmente.

"Adevărul istoric! Ce este adevărul istoric? Nu există așa ceva!" izbucnește Sorana Ursu când i se cere să vorbească despre istoria oficială și nu despre propriile ei amintiri fragmentate.

Iași, zile negre este o serie de zece desene făcute de Samy Briss în 1948, la vârsta de 18 ani, primele lucrări de artă care au înfățișat evenimentul. Expuse

18, the first such artwork to depict the event. Exhibited for the first time as a complete group in the frame of *Fragments of a Life, Jassy Dark Days* evokes in a delicate and expressive style pain, fear, and suffering: some drawings recalling archival photographs of murdered Jews lying on the street in front of Christian houses, others representing the post-war trials of 1946 when some of the perpetrators were judged and sentenced by the Romanian People's Tribunals. All drawings make use of the "affective impressions" of first-hand accounts and images seen by the artist after the events depicted, not through personal witnessing.

Aristotle's reflection on the connection between memory and sense-perception is undertaken by Myriam Lefkowitz's *Walk, Hands, Eyes*, a tour through the city of Iasi for one person at a time.

It is a mostly blind experience of the urban space and forgotten Jewish sites until a certain moment of confrontation when the blindfold is momentarily removed. This allows the participant to connect directly, if for only a few seconds, with an object along the route, a detail that would otherwise be unnoticed, creating meaning through sensory suggestion, establishing that "...we remember that absent thing which we do not perceive".

The artists and projects included in the exhibition all attempt to reconstruct from mere fragments what is gone, to capture the impermanent and keep it from disintegrating further. We witness the desperate need to make sense of one's existence, to create a narrative while knowing that assumption and invention often play an even stronger role than recollection. Memories change

în premieră ca grup complet în cadrul expoziției *Fragmente dintr-o viață, Iași, zile negre* evocă într-o manieră delicată și expresivă durerea, frica și suferința: unele desene reamintesc fotografiile de arhivă ale evreilor omorâți zăcând pe stradă în fața caselor de creștini, altele reprezintă procesele de după război, din 1946, în care unii din făptași au fost judecați și condamnați de tribunalele populare românești. Toate desenele se bazează pe „impresiile afective” ale povestirilor martorilor oculari și pe imaginile văzute de artist după evenimentele înfățișate, nu pe amintiri personale.

Reflecția lui Aristotel cu privire la legătura dintre memorie și percepția sensului este reluată de lucrarea lui Myriam Lefkowitz, *Mers, mâini, ochi*, un tur al orașului Iași pentru o singură persoană

odată. Este o experiență în orb a spațiului urban și a siturilor evreiești uitate, până la un anumit moment de confruntare, când legătura de la ochi este scoasă pentru scurt timp. Acest lucru îi permite participantului să ia contact direct, chiar dacă numai timp de câteva secunde, cu un obiect de pe parcursul traseului, un detaliu care altfel ar trece neobservat, creând semnificație prin sugestia senzorială, dovedind astfel că „ne amintim lucrurile absente pe care nu le percepem”.

Artiștii și proiectele din cadrul expoziției încearcă să reconstruiască din simple fragmente ceea ce nu mai există, să surprindă ceea ce nu este permanent și să încerce să împiedice dezintegrarea ulterioară. Suntem martorii nevoii disperate de a găsi sensul propriei existențe, de a crea o narațiune fiind conștienți că

with the passing of time, as do we as individuals – our new experiences alter our view of things past, while the past continues to influence our future decisions.

Fragments of a Life presents the émigré experience through personal narratives and biographical material, in the form of artwork, book, film and theatre: from different angles and different perspectives, with differing modes of expression. The exhibition counters, if only for a brief time, the slide toward forgetting, by confronting us with the stories of the few remaining and those long gone.

“I don’t want this photo to evoke just a tragic episode...I want you to remember the good parts of the short but wonderful moments that we all spent together. It was a fleeting dream...Everything

is fleeting...We won’t be exceptions to this rule. What I’m asking you is that every now and then, you remember me as I once was,” is written forebodingly on the back of Waldy’s photograph.

As we commemorate the 75th anniversary of the Iasi pogrom, we consider with renewed urgency the notions of memory, home, identity, and belonging, on the backdrop of the greatest migration wave since World War II, analyzing our attitudes in the present by trying to understand the past.

presupunerea și născocirea joacă adesea un rol mai important decât amintirea. Amintirile se schimbă cu trecerea timpului, așa cum ne schimbăm și noi ca persoane – noile noastre experiențe ne modifică perspectiva asupra trecutului, în vreme ce trecutul continuă să ne influențeze deciziile viitoare.

Fragmente dintr-o viață prezintă experiența emigratului prin intermediul povestirilor personale și a materialului biografic, sub forma lucrărilor de artă, a filmelor și a teatrului, din unghiuri și perspective diferite, prin moduri de expresie diferite. Expoziția se împotrivesc, fie și numai pentru un scurt moment, alunecării către uitare, punându-ne în față poveștile celor puțini rămași și a celor demult plecați dintre noi.

“Nu vreau ca această fotografie să-ți evoce doar un

episod tragic. Vreau să-ți amintești de partea plăcută, de scurtele dar minunatele clipe pe care ne-a fost dat să le petrecem cu toții împreună. A fost ca un vis trecător... Totul trece... Și noi nu vom excepta această regulă. Ceea ce te rog pe tine, este ca, din când în când, să-ți amintești de acela care a fost „, scrie în mod profetic pe spatele fotografiei lui Waldy.

Acum, când comemorăm 75 de ani de la pogromul de la Iași, examinăm, cu un înnoit sentiment al imperiosului, noțiunile de memorie, casă, identitate și apartenență, pe fundalul celui mai mare val de migrație de la cel de-al Doilea Război Mondial încoace, analizându-ne atitudinile din prezent prin încercarea de a înțelege trecutul.

Participants Artist Biographies and Project descriptions

Fragments of a Life is a video combining intimate family conversations between Olga Stefan and her grandmother, Sorana Ursu (now 91), with footage, photographs, and other images from the past and present, creating an assemblage of memories and impressions that both support and reject historical events. Through the personal account of Sorana Ursu, whose father was killed during the 1941 Iasi pogrom, along with those of other members of the family now in Israel and the United States, biographical fragments are pieced together in a desperate attempt to establish a coherent narrative of life, while acknowledging the incomplete image

**MIKLÓS KLAUS RÓZSA (HU/CH)/
OLGA ȘTEFAN (RO/USA/CH)
GABI BASALICI (RO)**

FRAGMENTS OF A LIFE

of reality they present, the malleability of memory, and the tragedy of forgetting that is an inherent part of survival. The story follows Sorana Ursu's life in the wartime years, her evolution into a communist and ultimately her disillusionment, while exploring issues of identity, migration, displacement, and belonging.

Camera and Photography by Miklos Klaus Rozsa
Editing by Gabi Basalici

**MIKLÓS KLAUS RÓZSA (HU/CH)/
OLGA ȘTEFAN (RO/USA/CH)
GABI BASALICI (RO)**

FRAGMENTE DINTR-O VIAȚĂ

Fragmente dintr-o viață este o lucrare video ce combină discuții familiale intime dintre Olga Ștefan și bunica sa, Sorana Ursu (care are acum 91 de ani), cu materiale video, fotografii și alte imagini din trecut sau din prezent, realizând un amestec de amintiri și impresii care ilustrează și contrazic deopotrivă faptele istorice.

Cu ajutorul mărturiilor personale ale Soranei Ursu, al carei tată a fost ucis în pogromul de la Iași, și ale altor membri ai familiei, ce locuiesc acum în Israel și în Statele Unite, fragmentele biografice sunt adunate într-o încercare disperată de a construi o narațiune coerentă a vieții, recunoscând

Participanți Biografiile Artiștilor Descrierea Proiectelor

prezentarea unei imagini incomplete a realității, maleabilitatea memoriei și tragedia uitării, un element inerent al supraviețuirii.

Povestea urmărește viața Soranei Ursu în anii războiului, evoluția sa către comunism și în cele din urmă deziluzia sa în timp ce explorează probleme legate de identitate, migrație, dezlocuire și apartenență.

Imagine film și fotografii de Miklós Klaus Rózsa
Editare de Gabi Basalici

Still from skype conversation with Sorana Ursu

Still din conversatie pe Skype cu Sorana Ursu

Sorana Ursu dressed in peasant Romanian folk clothing - 1939
Sorana Ursu îmbrăcată în costum național Românesc - 1939

Isac Ușieru as a young man - approximately 1920

Isac Ușieru tanar - aproximativ 1920

Bela Ușieru (b. Schoenfeld) and Sorana Ursu (b. Ușieru), 1925

Bela Ușieru (n. Schoenfeld) cu Sorana Ursu (n. Ușieru), 1925

I MIKLÓS KLAUS RÓZSA (HU/CH)

I ARTIST BIO

Photographer and political activist (b. 1954, Hungary), Miklós Rozsa is also a journalist who emigrated to Switzerland with his family after

the Soviet invasion of Hungary in 1956. Deeply involved in the left-wing politics of the 1980s student movements and motivated by autonomous reporting, Rozsa assembled an extensive picture library which was used for all kinds of publications in the scene, for leaflets, and press materials. Besides the inherent documentary value of the images, Rózsa considered his photography to be a political act. Rózsa “shot back” with his camera, trying to uncover informants and to capture police brutality.

MIKLÓS KLAUS RÓZSA (HU/CH) I

I BIOGRAFIE ARTIST

Fotograf și activist politic (născut 1954, Ungaria), Miklós Rozsa este de asemenea jurnalist; a emigrat în Elveția împreună cu familia după invazia sovietică a Ungariei din 1956. Implicat profund în politica de stânga a mișcărilor studențești din anii 1980 și motivat de jurnalismul independent, Rozsa a adunat o vastă arhivă de imagini, care au fost folosite pentru diverse publicații, pentru broșuri și materiale de presă. Dincolo de valoarea documentară intrinsecă a acestor imagini, Rózsa

consideră că activitatea lui este un act politic. Rózsa a “răspuns tirului” cu ajutorul aparatului de fotografiat, încercând să deconspire informatori și să immortalizeze brutalitatea forțelor de ordine.

| OLGA ȘTEFAN (RO/USA/CH)

| CURATOR BIO

Independent curator, writer, and lecturer born in Bucharest, raised in Chicago and since 2009, based in Zurich. She has curated numerous exhibitions including

solo shows with Dan Perjovschi, Lia Perjovschi, Ștefan Constantinescu (which traveled through Europe and the US) and Keren Cytter. Her recent group shows include Laughter and Forgetting, a multi-site exhibition for Bucharest Art Week, Showtime: The Cinema in the Gallery, Guess Who's Coming to Dinner: Hospitality as Artistic Practice, the traveling Few Were Happy with their Condition: Video, Film, and Photography in Romania, Blurred Lines and Fire it Up: Ceramic as Material in Contemporary Sculpture. She contributes regularly to ArtReview, Frieze Magazine, Art in America, Flash Art, Sculpture Magazine, Artslant, and Artmargins. She served as the Executive Director of Chicago's Around the Coyote Arts Festival from 1998-2003, Executive Director of the Chicago Artists' Coalition from 2005-2009, and as fundraiser and grant writer for Woman Made Gallery from 2003-2005.

| BIOGRAFIE CURATOR

Curatoare, scriitoare independentă și conferențiară, s-a născut la București, a crescut în Chicago și din 2009 trăiește în Zurich. A curatoriato numeroase expoziții, inclusiv expoziții personale cu Dan Perjovschi, Lia Perjovschi, Ștefan Constantinescu și Keren Cytter. Expozițiile sale de grup includ Laughter and Forgetting, o expoziție multi-site pentru Bucharest Art Week, Showtime: The Cinema in the Gallery, Guess Who's Coming to Dinner: Hospitality as Artistic Practice, expoziția itinerantă Few Were Happy with their Condition: Video, Film, and Photography in Romania, Blurred Lines and Fire it Up: Ceramic as Material in Contemporary Sculpture. Scrie regulat pentru ArtReview, Frieze Magazine, Art in America, Flash Art, Sculpture Magazine, Artslant și Artmargins. Din 1998 până

| OLGA ȘTEFAN (RO/USA/CH) |

în 2003 a lucrat ca director executiv al Festivalului Chicago's Around the Coyote Arts, din 2005 până în 2009 ca director executiv al Chicago Artists' Coalition, iar din 2003 până în 2005 a scris granturi pentru strângere de fonduri pentru Woman Made Gallery.

| GABI BASALICI (RO)

| ARTIST BIO

Gabi is a film editor. He graduated from the I. L. Caragiale University of Drama and Film, multimedia department, in 2009. He works as a film editor in

Romania and in the United Arab Emirates. From 2010 to 2012 he worked in a postproduction studio in Dubai. In 2015, together with a friend, he set up Playtime Post (post production boutique). Throughout time he has edited fiction movies and documentaries that were shown at various local and international festivals: Rotterdam Film Festival, Visions du reel Nyon, Odessa Film Festival, Internazionale di Milano Film Festival, Doha Tribeca Film Festival, Transilvania International Film Festival.

| BIOGRAFIE ARTIST

Gabi este monteur de film. A absolvit Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică I. L. Caragiale, secția multimedia în anul 2009. Activează ca monteur pe piața din România și Emiratele Arabe Unite. Din 2010 până în 2012 a lucrat într-un studio de post-producție în Dubai. În 2015, împreună cu un prieten, a înființat Playtime Post (post-production boutique). De-a lungul timpului a montat filme de ficțiune și documentare, care au avut proiecții la diferite festivaluri locale și

GABI BASALICI (RO) |

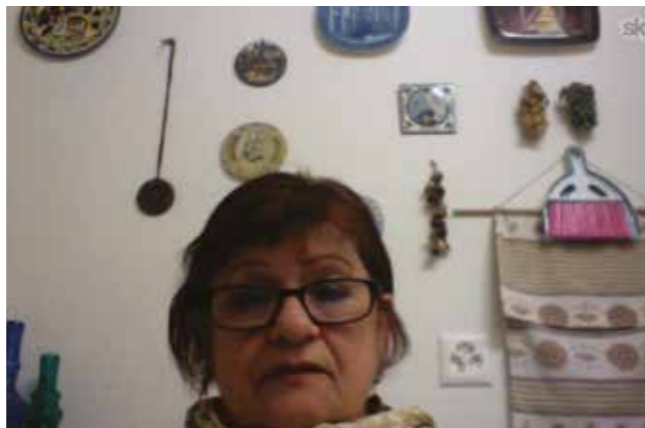
internaționale: Rotterdam Film Festival, Visions du reel Nyon, Odessa Film Festival, Film Festival Internazionale di Milano, Tribeca Film Festival Doha, și Festivalul de Film Transilvania.

ELIANNA RENNER (CH/G) | YANKL N YANKL

Yankl N Yankl Elianna Renner's mother, who is currently living in Zürich, was a little girl when her two grandfathers Yankl Wasserman and Yankl Solomon went to the weekly market in Iași and never came back. That's the story she knows.

The artist's aunt, her mother's cousin currently living in Buenos Aires, tells her that her father had recounted how Elianna's mother actually was with Yankel and Yankel at the market. And only she came back. The video is an oral history Skype experiment that talks about gaps in memory.

The story oscillates between history and myths and the need to fill the missing gap in the family of the lost Yankel and Yankel.

Still from *Yankl and Yankl*, 2016
Still din *Yankl și Yankl*, 2016

| ELIANNA RENNER (CH/G) YANKEL ȘI YANKEL

Still from *Yankl and Yankl*, 2016
Still din *Yankl și Yankl*, 2016

Yankel și Yankel, un scurt film video format din conversațiile pe Skype ale familiei Eliannei Renner, din trei țări diferite. Discuția este despre pogromul de la Iași. Mama artistei era mică atunci când ambii ei bunici, Yankl Wasserman și Yankl Solomon au mers la târgul săptămânal de la Iași și nu s-au mai întors. Aceasta e povestea pe care o știe ea.

Mătușa ei, verișoară de-a mamei, care stă la Buenos Aires, îi povestește mamei cum a mers cu cei doi bunici la piață, de unde s-a întors numai ea. Filmul este un experiment de povestire pe Skype care vorbește despre golurile din memorie.

Povestea oscilează între istorie și mituri și nevoia de a umple golul rămas în familiile dispăruților Yankel și Yankel.

I ARTIST BIO

Swiss conceptual artist Elianna Renner works at the intersections of biography, fiction and history. Her multi media approach circles around performance and audio-visual installation, which are sometimes combined with film and photography. The core theme of her work revolves around memory, the archive and the recovery of histories.

In her recent projects, she questions historical narratives and their inherent areas of omission – always striving to uncover the power structures behind these “untold” or “incommunicable” histories. Following Michel-Rolph Trouillot’s concept of “unthinkable history”, Renner believes that we all need stories to fill in the gaps books will never teach us[1]. Taking a subjective stance on history, she reinvents moments that seem to be taken out of reality, only to slightly bend them into fiction, she approaches this central idea through multi media

installations where photography, performance, video and audio-tracks intertwine, whilst enmeshing the audience in an intimate dialogue with the artist. Elianna Renner likes telling stories that are linked to everyday life and contain biographical elements. This technique creates moments that are shifting between objectivity and subjectivity – humorous and thought provoking at the same time.

[1] Trouillot, Michel Rolph: *Silencing the Past – Power and the Production of History*, Boston: Beacon Press, 1997

I BIOGRAFIE ARTIST

Artista conceptuală Elianna Renner (n.1977, Elveția) lucrează la intersecția dintre biografie, ficțiune și istorie. Abordarea ei multimedia se axează pe performance și pe instalații audio-vizuale, pe care le combină uneori cu filmul și fotografia. Tema de bază a lucrărilor sale o reprezintă memoria, arhiva și recuperarea istoriilor.

În proiectele recente, artista chestionează narațiunile istorice și zonele lor albe inerente,

încercând mereu să descopere structurile de putere din spatele acestor istorii “nerostite” sau “incomunicabile”. Urmând conceptul de “istorie de negândit” al lui Michel-Rolph Trouillot, Renner consideră că avem cu toții nevoie de povești care să umple golurile din locurile pentru care manualele nu ne vor da niciodată informații [1]. Cu o atitudine subiectivă față de istorie, Renner reinventează momente care par luate din realitate, modificându-le ușor în ficțiune, și abordează această idee centrală prin intermediul instalațiilor multimedia, în care se împletesc fotografia, performance-ul, filmul video și înregistrările audio, angrenând publicul într-un dialog intim cu artista.

Eliannei Renner îi place să spună povești care sunt legate de viața obișnuită și care conțin elemente biografice. Această tehnică creează momente ce fluctuează între obiectivitate și subiectivitate, fiind amuzante și provocatoare în același timp.

[1] Trouillot, Michel Rolph: *Silencing the Past – Power and the Production of History*, Boston: Beacon Press, 1997

| DANIEL SPOERRI (CH/A)

...SO HE REMAINS THE MOST ENDURING, 2010 *THE WILD CHILD OF JASSY*

...so he remains the most enduring, 2010, a photograph of a 17th century coin was found by the artist in a second-hand shop featuring a stereotype of a Jew. The artist's text explains the significance of the coin and its relationship to the marginalized status his father had as a converted Jew, denied by both communities.

The Wild Child of Jassy is a video of the artist recounting his 2010 trip to Romania searching for traces of his father, and his disappointment at the land he found. Daniel also discusses existential topics, like life and death, belonging, and homelessness, and the role art plays in the face of meaninglessness.

Camera and editing: Adi Bulboaca

DANIEL SPOERRI (CH/A) |

... ȘI ASTFEL RĂMÂNE CEL MAI DURABIL, 2010 *COPILUL SĂLBATIC AL IAȘULUI*

... și astfel rămâne cel mai durabil, 2010, o fotografie a unei monede din secolul al XVII-lea pe care a găsit-o la un magazin second-hand, pe care apare imaginea stereotipică a unui evreu. Textul artistului explică semnificația monedei și relația ei cu statutul marginalizat al tatălui său.

Copilul sălbatic al Iașului îl înfațisează pe artist încercând să-și amintească călătoria sa din 2010 în România în căutarea urmelor tatălui său și dezamăgirea față de țara pe care a găsit-o. Daniel discută de asemenea chestiuni existențiale precum viața și moartea, apartenența și lipsa unui adăpost, precum și despre rolul jucat de artă atunci când nimic nu are sens sau în fața neantului.

Camera și editare: Adi Bulboacă

... so, he remains the most enduring

Daniel Spoerri, 4.10.2010

I have a coin that is depicted in a catalogue of Antisemitica (baptism Medal, 17th century (!) Silver 4.3 cm), shows a forced (probably Protestant) baptism. A Jew (by using a magnifying glass, one can glimpse the obligatory "Jew nose") kneeling at the edge of a precipice above a small creek. He has a millstone tied around his neck. Behind him is a pastor in gown and ruff, emptying a baptismal font on the Jew's head; there is also an assistant, the sacristan (Sexton), who here becomes the servant of the executioner, because apparently the kneeling Jew will be cast immediately after the baptism into the water.

"So he remains the most enduring," professes the text engraved on the edge of the coin.

We are witnessing a not yet completed but

imminent murder, exercised by a pastor and one of his henchmen. The representation of that mockery of the precepts of humanity not only of the Christian doctrine, denounces itself.

I find it amazing that a coin could be engraved and cast in such a perfect artistic and well-crafted form.

Photo... so, he remains the most enduring, coin front side
Fotografie... și astfel rămâne cel mai durabil, monedă față

... și astfel rămâne cel mai durabil

Daniel Spoerri, 4.10.2010

Am o monedă care este descrisă într-un catalog Antisemitica (medalie de botez, secolul al XVII-lea (!) argint 4,3 cm), care înfățișează un botez forțat (probabil protestant). Un evreu (cu ajutorul unei lupe se poate distinge obligatoriul "nas de evreu") îngenuncheat pe buza malului unui pârâu. De gâtul lui este legată o piatră de moară. În spatele lui stă un pastor în sutană și cu guler cu volane, vărsând o cristelniță în capul evreului; tot acolo este și un asistent, sacristanul, care aici devine ajutorul călăului, deoarece se pare că evreul îngenuncheat va fi aruncat în apă imediat după botez.

"Și astfel rămâne cel mai durabil," declară textul gravat pe marginea monezii.

Avem de-a face cu o crimă care n-a fost comisă încă, ci este doar iminentă, având ca autori un

pastor și pe unul din acoliții săi. Reprezentarea batjocorii preceptelor umanității, și nu numai ale doctrinei creștine, vorbește de la sine.

Mi se pare uimitor că o astfel de monedă a putut fi gravată și turnată într-o formă artistică și meșteșugărească atât de perfectă. Cine a

Photo... so, he remains the most enduring, coin back side
Fotografie... și astfel rămâne cel mai durabil, monedă spate

Who commissioned it? Was it offered for sale? Who bought it?

All questions to which I know not the answer.

I've had this coin for thirty-five years. It comes from the middle of a North German noble House, which suggests to me that it was made in this area. Also the robe and the looping ruff of the pastor close in on this region.

I am fascinated by the mendacity and inhuman perfidy which manifests itself in such a precious and durable material. It disguises itself as a silver Thaler, although a text on the back of the coin describes, in a confused jargon, just the greed of the Jews as a reason for their willingness to be baptized:

rarely a jew becomes a Christian

if so, he must have committed something

also he does it mostly for money

so he may not hang

because if he steals it from others

he gets punished too harshly

I see in this coin also references to my personal

biography:

my father, Isaac Feinstein, was a Jew overtaken by the Norwegian Lutheran faith and who led a mission for the conversion of Jews in Romania.

Thus in his own person he embodied the Jew represented on the coin, as well as the baptizing Pastor with his collar and cassock.

Even the represented murder on the coin was in reality perpetrated on him, however as a mass murder in the pogrom of Iași, where in death trains to Podu Iloaiei, thousands of Romanian Jews were killed by Romanian fascists.

The fact that one doesn't find the name of my father on any of the lists available today, because he was not a Jew, is indicative of his dual role.

Wiesemann, Falk: Antijüdischer Nippes und populäre Judenbilder. Die Sammlung Finkelstein, 2005; S. 84; Kat.nr. 128

Text translated from German by Olga Stefan

ein gewisses jüdisches etwas. Dokumentation zur Ausstellung im Jüdischen Museum Hohenems. 17. Oktober 2010 bis 20. März 2011. Hg. von Katarina Holländer und Hanno Loewy, Hohenems 2010

comandat-o? A fost de vânzare? Cine a cumpărat-o? Nu cunosc răspunsul la niciuna din aceste întrebări. Am această monedă de treizeci și cinci de ani. Provine dintr-o casă aristocrată din nordul Germaniei, ceea ce mă face să cred că a fost produsă în această zonă. De asemenea, sutana și gulerul cu volane al pastorului mă duc cu gândul la această regiune. Sunt fascinat de falsitatea și de perfidia inumană care s-au putut manifesta într-un material atât de prețios și de durabil. S-au deghizat în taler de argint, deși textul de pe revers descrie, într-un limbaj confuz, lăcomia evreilor ca singurul motiv pentru acceptarea botezului:

rareori un evreu devine creștin

iar asta numai dacă a făcut ceva rău

o face și pentru bani, în cea mai mare parte

ca să nu fie spânzurat

pentru că dacă fură de la alții

este pedepsit prea aspru

Văd în această monedă referințe la propria mea

biografie:

tatăl meu, Isaac Feinstein, a fost evreu, dar fost convertit la cultul luteran norvegian și a condus o misiune pentru convertirea evreilor din România.

Astfel, persoana lui întruchipează atât evreul reprezentat pe monedă, cât și pastorul ce-l botează, îmbrăcat în sutană cu guler.

Chiar și crima reprezentată pe monedă a fost de fapt comisă asupra lui, dar în acest caz a fost vorba de o ucidere în masă în timpul pogromului de la Iași, unde, în trenurile morții către Podu Iloaiei, mii de evrei români au fost omorâți de fasciștii români.

Faptul că numele tatălui meu nu se regăsește pe niciuna din listele disponibile astăzi, pentru că el nu era evreu, este grăitor în privința rolului său dublu.

Wiesemann, Falk: Antijüdischer Nippes und populäre Judenbilder. Die Sammlung Finkelstein, 2005; S. 84; Kat.nr. 128

Text tradus din germană de Olga Ștefan

ein gewisses jüdisches etwas. Dokumentation zur Ausstellung im Jüdischen Museum Hohenems. 17. Oktober 2010 bis 20. März 2011. Hg. von Katarina Holländer und Hanno Loewy, Hohenems 2010

I ARTIST BIO

Swiss sculptor, performance artist and writer born in Galați, Romania, in 1930. In 1942 he fled with his remaining family to Switzerland after his Jewish father was killed in the 1941 Iași pogrom. Experiences in the theatre provided the background to the art that he began to produce after settling in Paris in 1959. In 1960 Spoerri became a founder-member of Nouveau réalisme. In the same year he produced the first of his tableaux pièges (trap pictures) in which randomly ordered objects were glued on to the furniture and other supports on which they rested exactly as they were found. Displaying the resulting sculpture not on the floor but on the wall, so that the objects appeared to defy gravity, Spoerri turned his realist still-lives into pictures.

Although Spoerri continued to elaborate his methods of assemblage he also remained committed to live events such as the Autothéâtre on which he collaborated with Tinguely from 1953. By 1963 he was involved with the Fluxus movement.

I BIOGRAFIE ARTIST

Sculptor elvețian, artist de performance și scriitor, născut la Galați, România, în 1930. În 1942 a fugit în Elveția cu ceea ce mai rămăsese din familie, după ce tatăl lui, evreu convertit la creștinism, a fost omorât în pogromul de la Iași din 1941. Experiențele din teatru i-au oferit un fundament pentru lucrările pe care a început să le producă după ce s-a stabilit la Paris în 1959. În 1960 Spoerri a devenit membru fondator al Noului Realism (Nouveau réalisme). În același an a produs primul dintre tablourile sale capcană (tableaux pièges), în care obiecte așezate aleator erau lipite de mobilă și alte suporturi, pe care stăteau exact în felul în care fuseseră găsite. Pentru că sculptura rezultată era expusă pe perete, nu pe dușumea, și astfel

obiectele păreau să sfideze gravitația, Spoerri își transforma naturile moarte realiste în tablouri. Deși Spoerri a continuat să-și dezvolte metodele de assemblage, el a rămas dedicat și evenimentelor live, precum Autothéâtre, la care a colaborat cu

Spoerri's Musée sentimental (Paris, Pompidou, 1979), followed by similar displays in Germany (Cologne, Kstver., 1979) and Switzerland (Basle, Gewmus, 1989), enabled him to create an approximation to a museum of culture. In each case he used historical documents as a way of concentrating attention on various questions. Of what does the culture of a city consist?

How can its breadth of reference – to art, religion, science, economics, legal institutions and sport – be represented? The cultural museum is interpreted as a living museum in which objects tell stories. Spoerri himself continued to be involved in numerous activities.

Tinguely începând cu 1953. Până în 1963 a facut parte din mișcarea Fluxus. Expoziția Musée sentimental a lui Spoerri (Paris, Pompidou, 1979), urmată de expoziții similare în Germania (Koln, Kstver., 1979) și Elveția (Basel, Gewmus, 1989), i-au permis să creeze o aproximare a unui muzeu cultural. În fiecare caz a folosit documente istorice pentru a concentra atenția pe

diferite chestiuni. În ce constă cultura unui oraș? Cum poate fi reprezentată amploarea referințelor sale – la artă, religie, știință, economie, instituții legale și sport? Muzeul cultural este interpretat ca un muzeu viu, în care obiectele spun povești. Spoerri continuă să fie implicat în numeroase activități.

| ADI BULBOAGA (RO)

| ARTIST BIO

I started taking pictures ten years ago, For three years I took photographs for cultural magazines, three years for the French Embassy to Bucharest, four for myself, but throughout all this time I visited theatres all over the country, travelling by train, and I documented both the theatre scene in Romania, as well as its railways.

ADI BULBOACĂ (RO) |

| BIOGRAFIE ARTIST

Am început sa fotografiez acum 10 ani. Trei ani am fotografiat pentru reviste de cultură, 3 ani pentru Ambasada Franței la București, 4 pentru mine, dar în tot acest timp am vizitat teatre prin toată țara, cu trenul, și am documentat atât scena teatrală din România, cât și căile ferate.

| MYRIAM LEFKOWITZ (FR)

WALK, HANDS, EYES

Walk, Hands, Eyes (performance) a perceptive experience, weaving a relation between walking, seeing and touching, for one person at a time, lasting one hour, in the city. Stops will include former Jewish sites that have now been destroyed or abandoned, thus forgotten.

| ARTIST BIO

Myriam is a performer, born in 1980 and based in Paris. She is the director of the Cie Débribes, founded in 2004. She's mainly directing choreographical projects questioning the relation between motion and gaze. Since 2009, her work has been focusing on the project *Walk, hands, eyes (a city)*, a perceptive experience working on the relation between walking, seeing and touching in the urban environment. The project will be presented at the 55th Venice Biennale and was presented by Kunstverein NY, by LWS gallery Paris, by the French cultural Institute Stuttgart, by the Dance Festival of Buenos Aires, by the Usine in Geneva. In 2011, she takes part in the master of experimentation in Art and Politics (SPEAP, Sciences Po Paris) founded by Valérie Pihet and Bruno Latour. Through this program she's been adapting her choreographical tools to the issue of urban renovation in the Parisian suburbs (Epinay sur Seine, Mains d'Oeuvres associated artist).

| MYRIAM LEFKOWITZ (FR)

MERS, MÂINI, OCHI

Mers, mâini, ochi (performance), o experiență de percepție, ce țese o relație între mersul pe jos, vedere și atingere, pentru câte o persoană o dată, pe timp de o oră, în oraș. Printre locurile de oprire se află foste obiective evreiești care au fost fie distruse, fie abandonate, fiind astfel uitate.

| BIOGRAFIE ARTIST

Născută în 1980, Myriam Lefkowitz locuiește în Paris și activează în domeniul performance. Din 2010, cercetează probleme legate de atenție și percepție, prin diverse procedee în care sunt implicați total un spectator și un artist. Lucrările sale au fost prezentate, printre altele, la Bienala de la Veneția, Le nouveau festival – Pompidou, Le Mouvement (Biel), Situations (Bristol), Agenția Publică pentru Artă (Suedia), Centrul de Artă Contemporană (Vilnius), Creative Time Summit. A luat parte la programul de masterat de experimentare în artă și politică (SPEAP, Science Po Paris) fondat de Bruno Latour,

care are ca scop principal reprezentarea și definirea chestiunilor publice actuale. În 2013 a devenit membră a comitetului didactic al SPEAP. Este invitată în mod regulat la ateliere de lucru și discuții la Muzeul de Artă Modernă Georges Pompidou (Paris), Palais de Tokyo (Paris), Open School East (London),

HEAD (Genève), Institutul Regal de Artă (Cercetare și Dezvoltare Artistică, Stockholm). În ultimii doi ani a lucrat în cadrul unei rezidențe de cercetare la Laboratoires d'Aubervilliers la un proiect colaborativ, La Piscine, un ansamblu de practici artistice diverse, activate în spațiul public.

| SAMY BRISS (RO/FR)

JASSY DARK DAYS

Jassy Dark Days, is the first presentation in Romania of the entire series of drawings produced about the Jassy pogrom in 1948.

| ARTIST BIO

The childhood memories of Briss, (b. 1930, Jassy), connect two contrasting worlds. Life in the large Jewish community of Jassy instilled Jewish culture deep into his being. Concurrently, Briss was exposed to the Christian world, rich with traditional Romanian art and the famous icons of Iași, the former capital of Moldavia, recognized also as the cultural capital of Romania. Sami Briss, born in 1930, paints a narrative of nostalgia. His work portrays childhood memories, in an atmosphere of harmony and joie de vivre. The dream-like ambience of his paintings conceals a personal history of struggle with persecution and pogroms. Briss immigrated to

Israel in 1959 at the age of 29. After the death of his first wife in 1974 he moved to Paris, where he has lived ever since – still maintaining his strong connections to Israel while exhibiting frequently throughout Europe. In the weave of times, these childhood memories acquire a mythical and universal status.

SAMY BRISS (RO/FR) |

IAȘI ZILE NEGRE

Iași Zile Negre, prima prezentare în România a întregii serii de desene produse în 1948 pe subiectul pogromului de la Iași.

| BIOGRAFIE ARTIST

Amintirile din copilărie ale lui Briss (n. 1930, Iași),

conectează două lumi în contrast. Viața în marea comunitate evreiască din Iași i-a înrădăcinat puternic în ființă cultura evreiască. În același timp, Briss a găsit inspirație profundă în tradiția bizantină, atât de prezentă în arta tradițională românească și în faimoasele icoane din Iași, fosta capitală a Moldovei, recunoscută și drept capitală culturală a României. Samy Briss pictează o poveste a nostalgiei. Lucrările sale înfățișează amintiri din copilărie, într-o atmosferă de armonie și de joie de vivre. Atmosfera onirică a picturilor sale ascunde o poveste personală marcată de lupta cu persecuțiile și cu pogromurile. Briss a emigrat în Israel în 1959, la vârsta de 29 de ani. În 1974 s-a mutat la Paris, unde locuiește de atunci, păstrând legătura puternică cu Israelul, dar făcând expoziții peste tot în lume. În țesătura timpului, aceste amintiri din copilărie capătă un statut mitic și universal.

Samy Briss, Gouache, ink on paper. 31 x 24 cm. The Sternin collection, Bucharest

Samy Briss, Guașă, tuș pe hârtie. 31 x 24 cm. Colecția Sternin București

Samy Briss, Gouache, pencil on paper, 16 x 24 cm. The artist's collection

Samy Briss, Guașă, creion pe hârtie 16 x 24 cm colecția artistului

Samy Briss, Gouache, ink on paper. 23 x 16 cm. The Hardenberg collection, the Netherlands

Samy Briss, Guașă, tuș, pe hârtie. 23 x 16 cm. Colecția Hardenberg. Olanda

Samy Briss, Gouache on paper 39 x 24 cm. The artist's collection
 Samy Briss, Guașă, pe hârtie. 39 x 24 cm. Colecția artistului

Samy Briss, Creion on paper 16 x 23 cm. The artist's collection
 Samy Briss, Creion pe hârtie 16 x 23 cm. Colecția artistului

Samy Briss, Gouache, collage 26 x 18 cm. The artist's collection
 Samy Briss, Guașă, colaj 26 x 18 cm. Colecția artistului

Samy Briss, Gouache, ink on paper 29 x 22 cm. DANA Gallery collection, Iași
 Samy Briss, Guașă, tuș pe hârtie. 29 x 22 cm. Colecția galeria DANA Iași

Samy Briss, Gouache, ink on paper 20x 29 cm. DIMA Gallery collection, France
 Samy Briss, Guașe, tuș pe hârtie 20x 29 cm. Colecția galeria DIMA, Paris

Samy Briss, Gouache, ink on paper 29 x 22 cm The Journalists' Club collection, Israel
 Samy Briss, Guașe, tuș pe hârtie 29 x 22 cm Colecția Casa Ziarștilor Israel

Samy Briss, Gouache, ink on paper. 22 x 24 cm. The Jil Silberstein collection, Switzerland
 Samy Briss, Guașe, tuș pe hârtie. 22 x 24 cm. Colecția Jil Silberstein. Elveția

DAVID SCHWARTZ / KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU

IN BETWEEN

In Between proposes a performance and participatory debate about the origins of persecutions, migrations and refuge in the local and international context. The performance falls within a broader research project of the four artists who come from families affected by forced migration and ethnic persecution. The approach proposes processes understanding displacement as a constant in the history of mankind, by investigating and exposing the personal stories related to migration and refuge, both of the art collective and of the potential audience.

DAVID SCHWARTZ / KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU

ÎN TRE GRANIȚE

Între Granițe propune un *performance*-dezbateră participativă despre istoria și resorturile persecuțiilor, migrației și refugiului în context local și internațional. Performance-ul se înscrie într-un proiect mai amplu de cercetare al celor patru artiști, care provin din familii afectate de persecuție etnică și migrație forțată. Demersul propune înțelegerea proceselor de transmutare ca o constantă a istoriei omenirii, prin investigarea și expunerea istoriilor personale legate de migrație și refugiu, atât ale colectivului artistic, cât și ale publicului potențial.

DAVID SCHWARTZ / KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU

ARTIST BIOS

David Schwartz is a theatre director and community artist based in Bucharest. He is interested in personal history theatre, documentary film and theatre, as well as art that fosters social emancipation.

Katia Pascariu is an actress, an artistic trainer, a member of the Community art Centre Vârsta4 and of the Replika Centre for Educational Theatre; her activity is dedicated to educational theatre and to working with children, as well as to political theatre, working in multidisciplinary teams on questioning recent history.

Katia is a postgraduate student in anthropology and community development.

Ioana Florea is a social researcher, working in education projects for social justice and solidarity within the Quantic association; she is a co-coordinator for the magazines Gazeta de Artă Politică and IDEE - Ideas Debate Exchange Education.

Alice Marinescu is an actress and a playwright, co-initiator of the community art project Vârsta4. She works on documentary theatre projects with political implications and is interested in research in the area of migration, recent history and working with personal histories.

DAVID SCHWARTZ / KATIA PASCARIU/ IOANA FLOREA/ ALICE MARINESCU

BIOGRAFII ARTIȘTI

David Schwartz locuiește în București și este regizor de teatru și artist comunitar. Este interesat de teatrul bazat pe istorii personale și de filmul documentar, precum și de arta care stimulează emanciparea socială.

Katia Pascariu este actriță, trainer artistic, membră a Centrului de Artă Comunitară Vârsta4 și a Centrului de Teatru Educațional Replika, are o activitate dedicată teatrului educațional și lucrului cu copiii și adolescenți, și teatrului politic, lucrând în echipe multidisciplinare la chestionarea istoriei recente.

Katia este și masterandă în antropologie și dezvoltare comunitară.

Ioana Florea este cercetător social, lucrează în proiecte de educație pentru solidaritate și justiție socială în cadrul asociației Quantic, este co-coordonatoare a revistelor Gazeta de Artă Politică și IDEE - Ideas Debate Exchange Education.

Alice Monica Marinescu este actriță și dramaturg, co-inițiatore a proiectului de artă comunitară Vârsta4. Lucrează în proiecte de teatru documentar cu mize politice și este interesată de cercetare în domeniul migrației, istoriei recente și de lucrul cu istorii personale.

Film screenings:

Souvenirs de Iasi - Romulus Balacz, 2015 (premiere in Romania)

ABOUT:

In 2013, I discovered a book highlighting an historic event of Romania, my native country, which I knew nothing about: its participation in the Holocaust. Written during the WWII by Matatias Carp, a Jewish lawyer in Bucharest, the book was hidden for decades by the Romanian communist regime. Browsing through it, I came across a series of photographs taken during a pogrom in the Romanian

Movie Still, *Souvenirs de Iasi*, Romulus Balacz, 2015

city of Jassy (the 2nd biggest city in the country). The pictures put light on urban killings and the method used to deport and exterminate the Jews. 73 years after the event, I went to Romania looking for the locations of these photos. In 2 years, I have found almost all of them and discovered the history of this tragedy.

Oare Cit Traiesc Cocorii (I wonder how long cranes live) - Dan Paul Ionescu

ABOUT:

A documentary about Andrei Calarasu, survivor of one of the death trains and filmmaker in his own right, taking a trip back to his past, retracing the events he lived during the pogrom including the time in the concentration camp at Calarasi, a place after which he took his last name.

Charging the Rhino – Simcha Jacobovici

ABOUT:

On June 29, 1941 thousands of Jews were herded into a courtyard in Iasi, Romania and were massacred by German and Romanian soldiers. Many of the Jacobovici of Romania died that day. Canadian filmmaker Simcha Jacobovici goes back to the land of his forebears and explores issues of memory - his and Romania's.

Movie Still, *I wonder how long cranes live*, Dan Paul Ionescu, 2016

Movie Still, *Charging The Rhino*, Simcha Jacobovici, 2014

Proiecții filme:

Amintiri din Iasi - Romulus Balacz, 2015 (premieră în România)

SCURTĂ DESCRIERE:

“În 2013 am descoperit o carte ce vorbea despre un eveniment istoric din România, țara mea natală, despre care nu știam nimic: participarea ei la Holocaust. Scrisă în timpul celui de-al Doilea Război Mondial de Matatias Carp, un avocat evreu din București, cartea a fost ascunsă timp de zeci de ani de către autoritățile comuniste din România. Când am răsfoit-o am găsit o serie de fotografii făcute

Still, *Amintiri din Iasi*, Romulus Balacz, 2015

în timpul pogromului în orașul Iași din România (al doilea oraș ca mărime din țară). Imaginile dezvăluiau masacrul urban și metodele folosite pentru a deporta și a extermina evreii. La 73 de ani după eveniment am mers în România pentru a găsi locurile în care fuseseră făcute fotografiile. În doi ani am găsit aproape toate locurile și am descoperit istoria acestei tragedii.”

Oare Cît Trăiesc Cocorii (I wonder how long cranes live) - Dan Paul Ionescu

SCURTĂ DESCRIERE:

Un documentar despre Andrei Călărașu, supraviețuitor al unuia dintre trenurile morții, el însuși cineast, care face o incursiune în propriul lui trecut, rememorând evenimentele pe care le-a trăit în timpul pogromului, precum și în lagărul de concentrare de la Călărași, locul după care și-a luat, de altfel, numele de familie.

Înfruntînd Rinocerul – Simcha Jacobovici

SCURTĂ DESCRIERE:

Pe 29 iunie 1941 mii de evrei au fost adunați cu forța într-o curte din Iași, România, și au fost masacrați de către soldați germani și români. Mulți dintre Jacobovicii din România au murit în acea zi. Cineastul canadian Simcha Jacobovici se întoarce în țara strămoșilor lui și explorează chestiuni legate de memorie – a lui și a României.

Still, *Oare cît trăiesc cocorii*, Dan Paul Ionescu, 2016

Still, *Înfruntînd Rinocerul*, Simcha Jacobovici, 2014

Events | SCHEDULE

June 27, 6pm – Opening Reception of “Fragments of a Life” Exhibition at tranzit.ro/ Iasi, Str. Lapusneanu, nr. 7-9;

An exhibition of cultural material (texts and videos) produced by emigres from Iasi will be on view until August 30 in parallel to the contemporary art exhibition. We will open with fragments of works by the Czechoslovakian composer Erwin Schulhoff, performed for the first time in Romania, by the pianist Laura Turtă.

June 28, 2pm – Screening “Dare Cît Traiesc Cocorii?”, film by Dan Paul Ionescu, tranzit.ro/ Iasi, Str. Lapusneanu, nr. 7-9;

June 28, 6pm – Screening “Souvenirs de Iasi” (International Premiere), followed by discussion between Romulus Balazs and Olga Stefan, tranzit.ro/ Iasi, Str. Lapusneanu, nr. 7-9;

June 29, 10-5pm - “Walk, Hands, Eyes”, four performances through public urban space by Myriam Lefkowitz, enrollment required at: deliabulgaru@tranzit.org by June 15, 2016;

June 29, 5:30pm - “Life interrupted. Documenting the biographies of the Iasi pogrom victims”, presentation by Adrian Cioflanca, director of The Center for the Study of Jewish History in Romania, tranzit.ro/ Iasi, Str. Lapusneanu, nr. 7-9;

June 30, 6pm – performance/play, “In Between”, with Ioana Florea, Alice Monica Marinescu, Katia Pascariu, David Schwartz, followed by discussion with the public, Theatre Fix, Str. Cuza Voda, nr. 10;

June 30, 8:30pm – Screening “Charging the Rhino” (Premiere in Iasi), film by Simcha Jacobovici, Theatre Fix, Str. Cuza Voda, nr. 10.

Evenimentele PROGRAM

27 iunie, ora 18.00 – Vernisajul expoziției “Fragments of a Life” / “Fragmente dintr-o viață” la tranzit.ro/ Iasi, Str. Lăpușneanu nr. 7-9;

Expoziția istorică cu materiale culturale (texte și video) ale emigranților din Iași va putea fi vizitată până pe 30 august în paralel cu expoziția de artă contemporană. În deschidere vom audia fragmente din lucrările pentru pian ale compozitorului cehoslovac Erwin Schulhoff, interpretate pentru prima dată în România de către pianista Laura Turtă.

28 iunie, ora 14.00 – proiecție de film “Dare Cît Trăiesc Cocorii?”, de Dan Paul Ionescu, tranzit.ro/Iași, Str. Lăpușneanu, nr. 7-9;

28 iunie, ora 18.00 – proiecție de film, “Amintiri din Iași” (în premieră internațională) și discuție între Romulus Balazs și Olga Stefan, tranzit.ro/ Iași, Str. Lăpușneanu, nr. 7-9;

29 iunie, orele 10.00-17.00 – “Mers, Măini, Ochi”, performance pentru cite o persoană prin spațiul public urban de Myriam Lefkowitz, înscriere la delia.bulgaru@tranzit.org pînă pe data de 15 iunie 2016;

29 iunie, ora 17.30 – “Vieți întrerupte. Repertorierea victimelor pogromului de la Iași”, prezentare de Adrian Cioflăncă, director al Centrului pentru Studiul Istoriei Evreilor din România, tranzit.ro/ Iași, Str. Lăpușneanu, nr. 7-9;

30 iunie, ora 18.00 – reprezentație teatrală “Între Granițe” David Schwartz & co, cu Ioana Florea, Alice Monica Marinescu, Katia Pascariu, David Schwartz, urmată de discuție, Teatru Fix, Str. Cuza Vodă, nr. 10;

30 iunie, ora 20.00 – proiecție de film, “Înfruntînd Rinocerul” (în premieră la Iași), de Simcha Jacobovici, Teatru Fix, Str. Cuza Vodă, nr. 10.

ARCHIVE

ÎN ACEST LOC, SERIA FOȘTEI CHESTURI A POLIȚIEI AU FOST ADUȘI
ÎN STARE DE ARREST. PE 29 Iunie 1941, MII DE EVREI VICTIME ALE
POURIMULUI ORGANIZAT DE AUTORITĂȚILE REGIMULUI ION ANTONESCU,
NOLIAȚI, POLIȚIȘTI, GARDIENI PUBLICI, JANDARMI ROMANI, ORAȘI ȘI CIVILI
SUPRELUȘI, CU SOLDAȚI GERMANI, AU PARTICIPAT LA ASASINAREA UNOR
CONCITAȚENI EVREI. ÎN CURȚEA FOȘTEI CHESTURI ȘI PE STRĂZILE
ORAȘULUI, 452 DINTRE SUPRAVEZUȚORII MASACRULUI AU FOST TRĂȘI
SUB ESCORTĂ LA GARA SAU FOST ÎMBARCAȚI ÎN "TREKUNDE WORT", 3713
DINTRE ȘI FUND UCISI PE DRUM. ÎN IULIE 1943, SERVICIUL SPECIAL DE
INFORMAȚII RAPOARTEA CĂ ÎN POURIMUL DE LA IAȘI AU FOST OMORAȚI 13.268
DE EVREI. POURIMUL DE LA IAȘI A FOST CEL MAI MARE MASACRU
ÎMPOTRIVA EVREILOR DE PE TERITORIUL DE ASTAZI AL ROMÂNIEI.
FIE CA MEMORIA ACESTEI TRAGEDII SĂ RĂMÂNĂ VIE
CA UN AVERTISMENT PENTRU GENERAȚIILE VIITOARE.

INSTITUTUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA
HOLOCASTULUI ÎN ROMÂNIA "ELIE WISEL" - Iunie 2011

ACEST ÎMPRELIȘ A FOST CONSTRUIT ÎNTR-UN AN 1925-1926
PENTRU A ADAPTAȚI REDACȚIA REVISTEI
VISTA ROMÂNESCĂ ÎNFUNȚIȚI ÎN MARTIE 1906
ÎN CALA DE SARABUTI ÎN CALULIȘI REVISTA A ATAS NUMEROSI
SCRIZITORIȘI OAMENI DE CULTURĂ CA M. GADYCIANU
ȘI IONULESCUȘI C. UȚIȘI ȘI DANILEVICIȘI AL. PHILLIPȘI
ȘI IORDAN ȘI MEL. TEODORIANUȘI M. BALCA ȘI ALȚI.

MAP OF JASSY

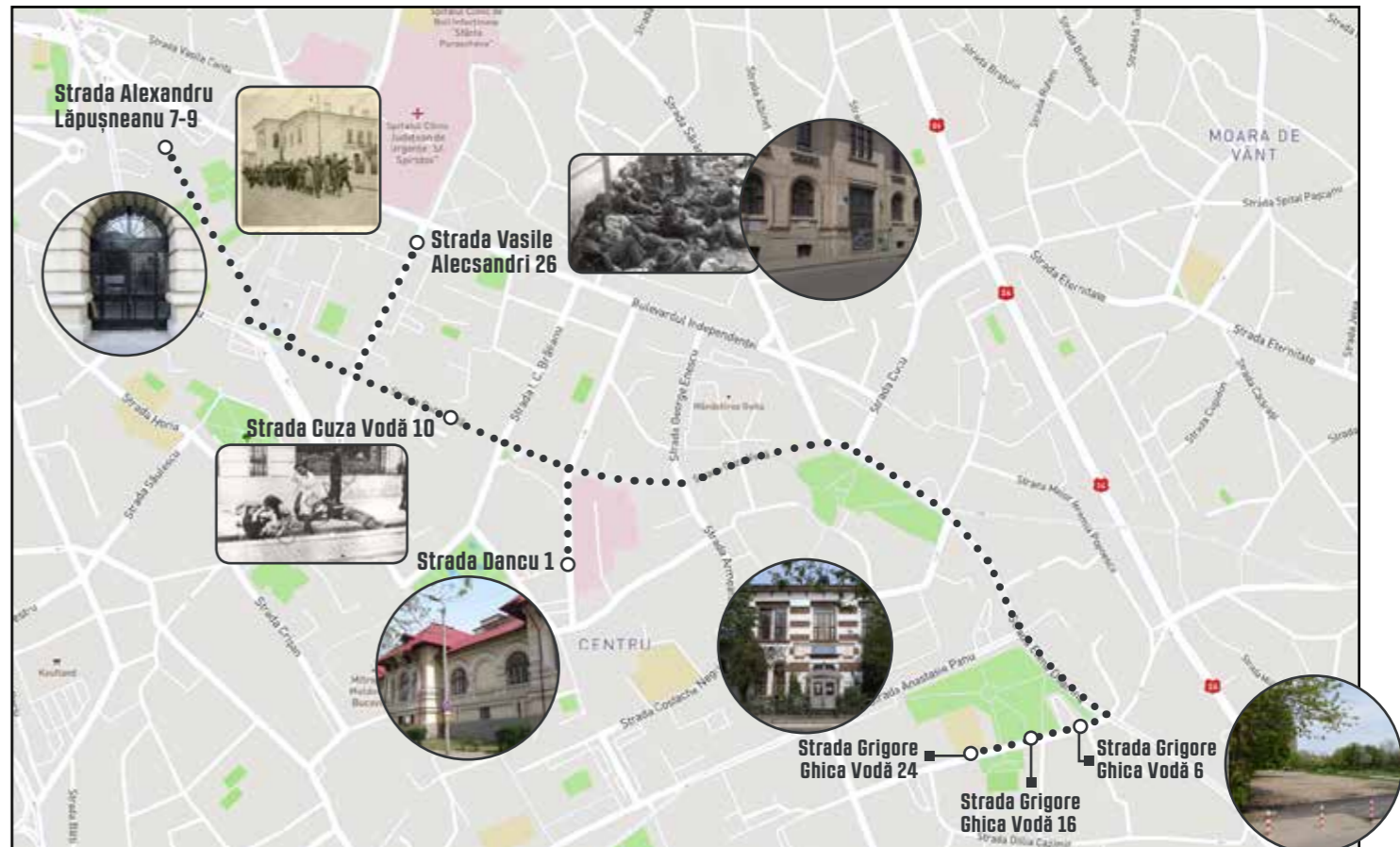
Some sites of the Jassy Pogrom

- **6, GHICA VODA ST.:** at this address used to live Bela Usieru (b. Schonfeld), Isac Usieru and Sorana Ursu (b. Usieru). Isac Usieru was taken to the police headquarters and put on the train to Podu Iloaiei, where he died.
- **16, GHICA VODA ST.:** from this house dozens of people were picked up, taken to the police headquarters, and most of them were put on the two trains: to Podu Iloaiei or to Calarasi. One of the few survivors apparently returned and brought Sorana Ursu her father's wedding ring.
- **24, GHICA VODA ST.:** at this address used to be the Carmen Sylva primary school, where Sorana Ursu had been a star pupil. Bela and Isac Usieru were close to the school's principal. A key event recounted by Sorana Ursu in the video took place here during the pogrom.
- **1, DANCU ST.:** in this house used to live the internationally-known artist Daniel Spoerri (b. Feinstein), until the age of 12. His father, Isaac Feinstein, had converted to Norwegian Lutheranism and was leading the mission of this church in Iași, also in this building. His mother, Lydia Spoerri, was Swiss. Isaac Feinstein was taken to the police headquarters and put on the train to Podu Iloaiei, where he died.
- **26, VASILE ALECSANDRI ST.:** The police headquarters, 29 June 1941, Iași Pogrom | The yard of the police headquarters.
- **10, CUZA VODA ST.:** at this address used to live the Iticovici; the husband, Michel, was picked up from here and shot in the police headquarters' yard.
- **7-9, LAPUSNEANU ST.:** (tranzit.ro/lasi and UAP current building) din această casă a fost luat Goldstein Hainrich was picked up from this house and sent to forced labour at Macin.

HARTĂ IAȘI

Câteva locuri ale Pogromul de la Iași

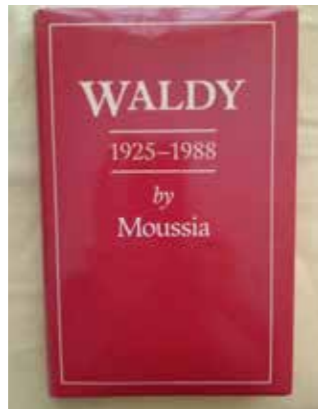
- **STR. GHICA VODĂ, NR. 6:** la această adresă locuiau: Bela Ușieru (n. Schoenfeld), Isac Ușieru, și Sorana Ursu (n. Ușieru). Isac Ușieru a fost dus la chestură și crăcat în trenul de Podu Iloaiei, unde a murit.
- **STR. GHICA VODĂ, NR. 16:** din această casă au fost luați zeci de oameni, duși la chestură, și majoritatea urcați în cele două trenuri: spre Podu Iloaiei sau Călărași. Unul din puținii supraviețuitori, se pare, a venit înapoi și i-a adus Soranei Ursu verigheta tatălui ei.
- **STR. GHICA VODĂ, NR. 24:** la această adresă era școala primară Carmen Sylva, unde Sorana Ursu fusese elevă și premiantă. Bela și Isac Usieru erau apropiați de directoarea școlii. Un eveniment cheie povestit de Sorana Ursu în video are loc aici în timpul pogromului.
- **STR. DANCU, NR 1:** în această casă a locuit artistul de renume internațional Daniel Spoerri (n. Feinstein) până la vârsta de 12 ani. Tatăl lui, Isaac Feinstein, se convertise la cultul luteran norvegian și conducea misiunea acestei biserici în Iași, tot în această clădire. Mama lui, Lydia Spoerri, era elvețiancă. Isaac Feinstein a fost dus la chestură și crăcat și el în trenul spre Podu Iloaiei, unde a murit.
- **STR. VASILE ALECSANDRI, NR. 26:** Chestura 29 iunie, 1941, Pogromul de la Iași | Curtea Chesturii
- **STR. CUZA VODĂ, NR. 10:** la această adresă locuia familia Iticovici, de unde a fost luat soțul Michel și împușcat în curtea chesturii.
- **STR. LĂPUȘNEANU, NR. 7-9:** (clădirea sediului tranzit.ro/lasi și UAP) din această casă a fost luat Goldstein Heinrich și dus la muncă forțată la Măcin.

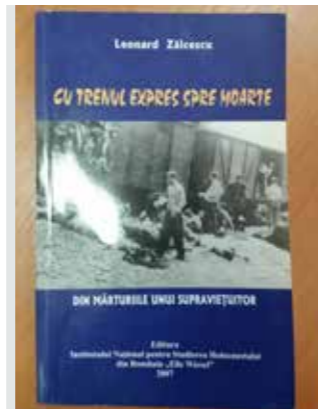
Joseph Grossman - (self-published), Sorana Ursu's cousin, Iosif Grossman, writes his autobiography and his family's, which starts in Iași and ends in Israel, where all his family emigrated in the '50s.

Joseph Grossman - (self-published), vărul Soranei Ursu, Iosif Grossman, scrie biografia sa și a familiei sale, care începe la Iași și se termină în Israel, unde toată familia lui a emigrat în anii 50.

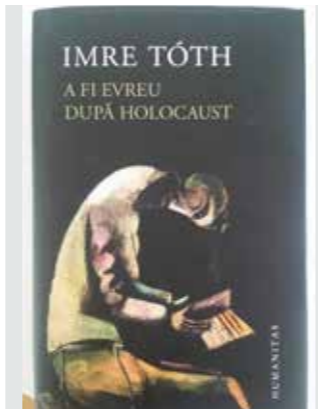
Moussia Grunspan, Waldy, Author: Gruenspan, Moussia. Published: London : Athlone Press, 1991. Language: English, the biography of Waldy Grünspan, the 17-year-old survivor from the death train to Podu Iloaiei. A close acquaintance of Sorana Ursu's, also mentioned by Lidia Iliesiu in her testimony about the pogrom as the only acquaintance who returned to Iași, Waldy later left for Israel, where he met Moussia, also originally from Iași. Many years later they moved to South America, but, traumatised both mentally and physically, Waldy died at the age of 63 after a stroke.

Moussia Grunspan, Waldy, Publicat la Londra : Athlone Press, 1991, în limba engleză. Biografia lui Waldy Grünspan, supraviețuitor la 17 ani al trenului morții spre Podu Iloaiei. Cunoștință apropiată a Soranei Ursu și menționat de Lidia Iliesiu în mărturia sa despre pogrom ca singura cunoștință care a revenit la Iași; În Israel se cunoaște cu Moussia și mulți ani mai târziu, Waldy se mută în America de Sud, dar, traumatizat psihic și fizic, moare la 63 de ani ca urmare a unui atac cerebral.

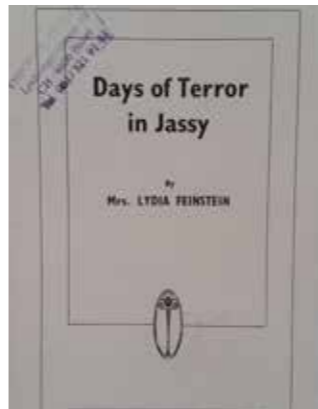
Leonard Zăcescu - Express train to death: the testimony of a survivor, published by the Elie Wiesel National Institute for the Study of the Holocaust in Romania, 2007

Leonard Zăcescu - Cu trenul expres spre moarte: din mărturiile unui supraviețuitor / editura Institutului Național pentru studiarea Holocaustului din România Elie Wiesel, 2007

Imre Toth, Being a Jew after the Holocaust, Humanitas Publishing, 2015, "Being a Jew after the Holocaust means living with the presence of the past."

Imre Toth, A fi evreu după Holocaust, Editura Humanitas, 2015, "A fi evreu după holocaust înseamnă a trăi cu prezența trecutului"

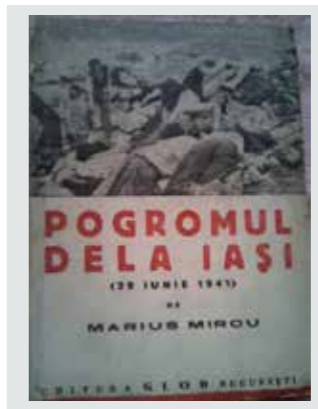
Lydia Feinstein - *Days of Terror in Jassy*, Mildmay Mission to the Jews, 1943, written as a letter to her children, Lydia Spoerri Feinstein, the mother of Daniel Spoerri whose work is included in the exhibition, describes the days that ended with the murder of her husband among thousands others, and the family's ultimate departure from Romania to Switzerland in 1942, where her six children were given over in the care of uncles and other members of the family, thus ripping the family apart.

Lydia Feinstein - *Zile de teroare la Iași*, Mildmay Mission to the Jews, 1943, scrisă ca o scrisoare către copiii ei de către Lydia Spoerri Feinstein, mama lui Daniel Spoerri, ale cărui lucrări sunt prezente în expoziție, cartea descrie zilele în care soțul ei a fost omorât, împreună cu mii de alți oameni, precum și plecarea familiei din România spre Elveția în 1942, unde cei șase copii ai ei au fost dați în grija unchilor și a altor rude, destrămându-se astfel familia.

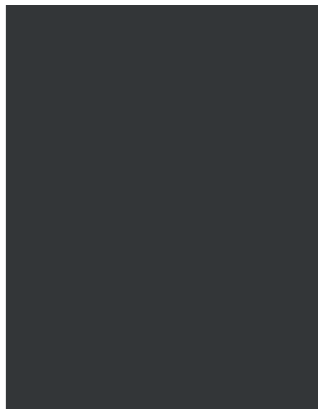
Matatias Carp, The Black Book, The Suffering of the Jews in Romania, 1940-1944. Published in 1946, this documentary trilogy written by Matatias Carp, a lawyer and at the beginning of WWII, the Secretary General of the Federation of Jewish Community Unions of Romania, was later hidden by the Communist government. It includes much of the original documents proving Romania's implication in the Holocaust, and even its initiatives in policies of extermination, as well as photographs and witness accounts.

Matatias Carp, Cartea Neagră, Suferința evreilor din România, 1940-1944. Publicată în 1946, această trilogie documentară scrisă de Matatias Carp, care era avocat la începutul celui de-al Doilea Război Mondial, și Secretarul General al Federației Uniunilor Comunităților Evreiești din România, a fost mai târziu ținută departe de ochii lumii de către guvernul comunist începând cu 1950. Ea conține majoritatea documentelor originale care dovedesc implicarea României în Holocaust, și chiar inițiativele ei în materie de politici de exterminare, precum și fotografii și mărturii ale martorilor oculari.

Marius Mircu, The pogrom in Iași, Glob Publishing, Bucharest, 1945: the first book about the pogrom in Iași that was published in Romania. Written in an ironic tone and with dark humour, the book includes anecdotes and biographic elements concerning some of the victims, as well as drawings and photographs.

Marius Mircu, Pogromul de la Iași, Editura Glob, București, publicată în 1945, este prima carte despre Pogromul de la Iași apărută în România. Scrisă într-un stil ironic și cu umor negru, cartea include anecdote și elemente biografice despre unele victime, desene și fotografii.

Marcel Iancu - Brief text written by the famous artist in his old age, based on memories about the pogrom in Bucharest, Drawings by Iancu about the event accompany the text.

Marcel Iancu - Scurt text scris la bătrânețe de celebrul artist, din amintiri despre pogromul de la București. Imagini ale desenelor făcute de Iancu despre acest eveniment însoțesc textul.

Theophil Spoerri, Perlen für Messiahs, Die Goldenstein-Hufschmid Saga, Verlag Huber Frauenfeld, Stuttgart, Wien, 2010, The youngest child of Lydia Spoerri Feinstein and Isaac Feinstein, and the brother of Daniel Spoerri, Theophil, who is now a pastor, presents a family saga that covers the tragedies of the 20th century: war and love, migration and loss, distance, and death, all based on the author's personal biography.

Theophil Spoerri, Perlen für Messiahs, Die Goldenstein-Hufschmid Saga, / Perlen für Messiahs, Pearls for Messiahs: The Goldenstein-Hufschmid Saga, Verlag Huber Frauenfeld, Stuttgart, Wien, 2010. Cel mai mic dintre copiii Lydiei Spoerri Feinstein și ai lui Isaac Feinstein, fratele lui Daniel Spoerri, Theophil, care este acum pastor, prezintă o saga de familie ce discută tragediile secolului XX: războiul și dragostea, migrația și pierderea, distanța și moartea, toate pe baza biografiei personale a autorului.

Theophil Spoerri, Basel, 2013, VaterspurenSuche, A Journey in Romanian Moldova and Bukovina in May 2012.

Theophil Spoerri, Basel, 2013, în cautarea indiciilor tatalui: O Excursie prin Moldova și Bucovina în Mai 2012.

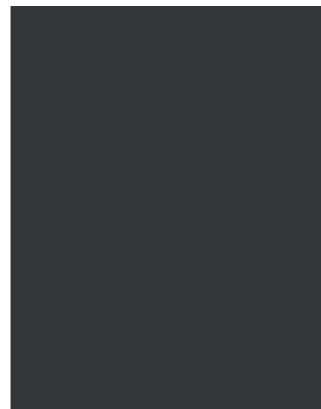
Curzio Malaparte, Kaputt - Telling of the siege of Leningrad, of glittering dinner parties with Nazi leaders, and of trains disgorging bodies in war-devastated Romania, Malaparte paints a picture of humanity at its most depraved. Kaputt is an insider's dispatch from the world of the enemy that is as hypnotically fascinating as it is disturbing.

Curzio Malaparte, Kaputt - Povestind despre asediul Leningradului, despre dineuri strălucitoare cu liderii naziști și despre treburi din care se revărsau cadavre în România devastată de război, Malaparte conturează un tablou al umanității în starea sa cea mai depravată. "Kaputt" este mesajul trimis de un om aflat în interiorul lumii inamicului, care este la fel de fascinantă pe cât este tulburătoare.

Jil Silberstein, Les Vois De Iasi: Une Epopée, Les Edition Noir sur Blanc, 2015 The grandson of a Iași native, but raised a Catholic in France, Jil Silberstein, who was present at the 60th commemoration of the pogrom, decided to refer to the origins of the former capital of the principality of Moldavia and to reconstruct step by step the adventure of the Jewish community. Mixing personal analysis with historical panorama, the author goes into numerous archives and uses historical documentation, presenting the testimonies of the last survivors.

Jil Silberstein, Les Vois De Iasi: Une Epopée, Voicile Iașului: O epopee, Les Edition Noir sur Blanc, 2015 Nepot a unui originar al Iașului, dar crescut în Franța în cultul catolic, Jil Silberstein, care a fost prezent la comemorarea a 60 de ani de la pogrom, a decis să se raporteze la originile fostei capitale a principatului Moldova, și să reconstruiască pas cu pas aventura comunității evreiești. Amestecând o analiză personală cu o panoramă istorică, autorul intră în numeroase arhive și folosește documentația istorică, prezentând mărturiile ultimilor supraviețuitori.

Names, Not Numbers: Who Were the Victims of the Iasi Pogrom, Adrian Cioflanca, Anca Tudorancea (Ciuciu), Hasefer, 2016

Nume, nu numere: cine au fost victimele pogromului de la Iași, Adrian Cioflâncă, Anca Tudorancea (Ciuciu), Hasefer, 2016

Struma, Radu Gabrea - The film narrates, based on a script written by the director in cooperation with Stelian Tănase, the tragic odyssey of 769 Jews who boarded the Struma at Constanța on 12 December; the ship was sunk on 23 February 1942 in the Black Sea. The documents, photographs and interviews, among them a conversation with the sole survivor of the disaster, David Stoliar, made this film a model of documentary dedicated to the great tragedies caused by World War II.

Struma, Radu Gabrea - Filmul evocă, pe baza unui scenariu scris de regizor în colaborare cu Stelian Tănase, odiseea tragică a 769 de evrei îmbarcați la 12 decembrie pe vasul Struma la Constanța, vas scufundat apoi pe 23 februarie 1942 în apele Mării Negre. Documente, fotografii, interviuri, printre care o convorbire cu unicul supraviețuitor al dezastrului, David Stoliar, au făcut din acest film un model de documentar dedicat marilor tragedii determinate de cel de-al doilea război mondial.

Black Sunday, Mihnea Chelariu, 13 000 people died that day. During World War II, two trains are loaded with Jews. Where will they be taken? Three of the last survivors tell us the story. The story of Black Sunday. One of the biggest Pogroms in World history.

Black Sunday, Mihnea Chelariu, 13 000 de oameni au murit în acea zi. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial, două trenuri sunt încărcate cu evrei. Unde vor fi duși? Trei dintre ultimii supraviețuitori ne spun povestea. Povestea Duminicii Negre. Unul din cele mai mari pogromuri din istoria lumii.

Mireasa este Rahel Grossman. La dreapta este Molke Grossman (n. Marcu, sora lui Isaac Ușieru), mama ei, și sora ei Hanna Grossman în stînga.

Waldy Grünspan. One and a half months after the pogrom and the death train he survived. On the back of this photographs it is written:
"I don't want this photo to evoke just a tragic episode...I want you to remember the good parts of the short but wonderful moments that we all spent together. It was a fleeting dream...Everything is fleeting...We won't be exceptions to this rule. What I'm asking you is that every now and then, you remember me as I once was.
Waldy, Iași, 27 August 1941"

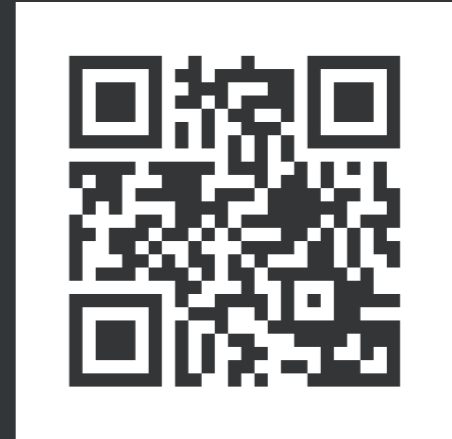
At the Jewish school, in 1940. First row rind, from the left, the 4th and the 5th - Sorana Ursu and Lidia Ilesu La școala evreiască în 1940. Primul rând, din stînga, a 4a și 5a - Sorana Ursu și Lidia Ilesu

Waldy Grünspan. La o lună și jumătate după pogrom și trenul morții, căruia i-a supraviețuit. Pe dosul acestei poze scrie:
"Nu vreau ca această fotografie să-ți evoce doar un episod tragic. Vreau să-ți amintești de partea plăcută de scurtele dar minunatele clipe pe care ne-a fost dat să le petrecem cu toții împreună. A fost ca un vis trecător... Totul trece... Și noi nu vom excepta această regulă. Ceea ce te rog pe tine, este ca, din cînd în cînd, să-ți amintești de acela care a fost
Waldy, Iași, 27 August 1941"

Photographs from the collection of the Centre for the Study of Romanian Jews victims of the Iași pogrom and of the death train.

Fotografii din colecția Centrului pentru Studiarea Evreilor din România - victime ale pogromului de la Iași, trenul morții.

www.unuplusunu.org

This publication was produced on the occasion of "Fragments of a Life", exhibition organized by 1+1 association between June 27 - August 30, 2016 in Iasi, Romania.

Curated by: Olga Ștefan

Featuring: Daniel Spoerri, Miklos Klaus Rozsa/Olga Ștefan/Gabi Basalici, Elianna Renner, Myriam Lefkowitz, Samy Briss, Romulus Balazs, David Schwartz/Ioana Florea/Alice Monica Marinescu/Katia Pascariu, Simcha Jacobovici, Dan Paul Ionescu, Adrian Cioflanca, and Adi Bulboaca. **With written material by:** Jil Silberstein, Theophil Spoerri, Lydia Spoerri Feinstein, Matatias Carp, Joseph Grossman, Marius Mircu, Marcel Ianu, Imre Toth, Leonard Zaicescu, Kurzio Malaparte and Moussia Grunspan. And historical documentaries by: Radu Gabrea and Mihnea Chelariu

Organized by: 1+1

Co-organized by: tranzit.ro/ Iasi

Editor: Olga Ștefan

Text: Olga Ștefan and respective artists

Design and layout: Andrei Timofte

Translations: Sorana Lupu and Livia Pancu, Florin Bobu and Olga Ștefan

Thanks to: all the artists, Bogdan-Petru Maleon from Biblioteca Nationala Iasi, Sorana Ursu, Andrei Ursu, Olga Ursu Ștefan, Miron Ștefan, Miri Goldstain, Rozi Varda, Sorel Vieru, Gina Vieru, Vlad Vieru, Vlad Solomon, Adrian Cioflanca, Oliver Bosche, Doina Iliesu and Vlad Mirodan, Florin Lazarescu, Matei Bejenaru, **Celia Zwillenberger Foundation.**

tranzit.ro/Iasi team: Livia Pancu, Florin Bobu, Delia Bulgaru, Andrei Gavril, Catalina Hirean

Cultural project co-funded by the Administration of the National Cultural Fund. This project does not necessarily represent the position of The Administration of the National Cultural Fund. AFCN is not responsible for the content of the project or how project results can be used. These are entirely the responsibility of the beneficiary of the funding.

Published by:

1+1 association
Tudor Pamfile 4 B
Tecuci, 805300
Galati - Romania
www.unuplusunu.org

copyright 1+1 & authors

1+1

tranzit.ro/ Iasi

swiss arts council
prohelvetia

Swiss Sponsors' Fund
România

Această publicație a fost produsă în cadrul proiectului "Fragmente dintr-o viață", expoziție organizată de asociația 1+1 în perioada 27 iunie - 30 august, în Iași, 2016, România.

Curator: Olga Ștefan

Participanți: Daniel Spoerri, Miklós Klaus Rózsa/ Olga Ștefan/ Gabi Basalici, Elianna Renner, Myriam Lefkowitz, Samy Briss, Romulus Balazs, David Schwartz/ Ioana Florea/ Alice Monica Marinescu/ Katia Pascariu, Simcha Jacobovici, Dan Paul Ionescu, Adrian Cioflâncă și Adi Bulboacă. **Cu texte de:** Jil Silberstein, Theophil Spoerri, Lydia Spoerri Feinstein, Matatias Carp, Joseph Grossman, Marius Mircu, Marcel Ianu, Imre Toth, Leonard Zăicescu, Kurzio Malaparte și Moussia Grunspan. **Documente istorice de:** Radu Gabrea și Mihnea Chelariu

Organizat de: 1+1

Co-organizat de: tranzit.ro/ Iași

Editor: Olga Ștefan

Texte: Olga Ștefan și artiștii respectivi

Design și layout: Andrei Timofte

Traduceri: Sorana Lupu și Livia Pancu, Florin Bobu și Olga Ștefan

Mulțumiri: tuturor artiștilor, Bogdan-Petru Maleon de la Biblioteca Națională Iași, Sorana Ursu, Andrei Ursu, Olga Ursu Ștefan, Miron Ștefan, Miri Goldstain, Rozi Varda, Sorel Vieru, Gina Vieru, Vlad Vieru, Vlad Solomon, Adrian Cioflâncă, Oliver Bosche, Doina Ilieșu and Vlad Mirodan, Florin Lăzărescu, Matei Bejenaru, **Fundația Celia Zwillenberger.**

Echipa tranzit.ro/Iași: Livia Pancu, Florin Bobu, Delia Bulgaru, Andrei Gavril, Cătălina Hirean

Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite. Acestea sunt în întregime responsabilitatea beneficiarului finanțării.

Publicat de:

asociația 1+1
Tudor Pamfile 4 B
Tecuci, 805300
Galați - România
www.unuplusunu.org

copyright 1+1 & autori

